

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invola

Unirea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Unire și prevedere!

(+). Din prilejul intrării într'al 80-lea an al vieții, Sf. Părinte, precum se știe, a fost omagiat în chip deosebit de reprezentanții Acțiunii Catolice din nu mai puțin de 25 state diferite. Tuturor acestora, și prin ei Urbi et Orbi, octogenarul Vicar al Domnului le-a răspuns printr'o cuvântare ce va însemna punct de luminoasă mănecare pe calea ce trebuie să străbată mișcarea acționistă inaugurată de chiar Pius XI.

Doă lucruri mai ales a legat Sf. Părinte de sufletul celor grupați sub steagul Acțiunii Catolice: unirea și prevederea, pe care o dă rugăciunea și privegherea. „Unire, unire, unire!” a strigat Capul Creștinătății. „Unire împrumutată, în inima lui Hristos, a tuturor celor ce luptă sub flamurile Acțiunii Catolice; unirea sub cârmuitori, adevărați sub episcopi și preoți, sau cu alte cuvinte: sub toți aceia cari sunt părtași slujbei apostolice în diferite măsuri și oșebit grad. Unirea dragostei; unirea gândului; unirea lucrării și, unirea într'o sfântă disciplină. Să fie unirea aceasta cea mai mare, cea mai sublimă unire, stăpânită de bună orânduială și de cuminenie de așa, cât totul să fie înmănușiat și cârmuit de episcopat, de această continuare și veșnică prelungire a apostolatului primigeniu, pornit de la dreapta dela Stăpânul Isus Hristos, deoarece Acțiunea Catholică nu este, nu vrea să fie și nu trebuie să fie altceva decât colaborarea credincioșilor la apostolatul ierarhic; sau, cu alte cuvinte: coordonarea și subordonarea în acel apostolat pe care însuși Dumnezeu a rânduit și formează, oarecum, structura esențială a Bisericii. Acum: această coordonare și subordonare se ține de însăși esența Acțiunii Catolice. Așa e și Acțiunea Catholică chiar la începuturile vestirii Evangheliei”.

Fe lângă unire mai trebuie ceva: trezvie și veghe. Pentru că sunt și între catolici învățători falși și profeți mincinoși cari sub masca mai binelui spre care spun că tind, gândesc rele și pun la cale prăpastii cu artificii lor ideologice cari vâd sub aceeași căciulă adevărul și greșala; sfîșienă și păcatul; obiceiurile lumii și legea lui Dumnezeu; creștinismul adevărat și unic, așa cum ni-l-a lăsat Hristos însuși și pentru care și-a dat viața, și nu mai știe omul ce religie pseudo-creștină. Tocmai de aceea: Veghe și rugăciune! Pentru că să fie bine văzut și real cunoscut în toată perfidia sa, între atâtea primejdii, și comunismul „această negație a tuturor drepturilor dumnezeiești și omenești”. Și pentru că nu cumva „nenumeratele produse ale tiparilor, cari se scot cu nemiluita și se răspândesc printre credincioși, să-i surprindă pe aceștia nepregătiți și neajutorăți, căci asta-i mare primejdie pentru adevăr”.

Cauzei adevărului i-se face serviciu neprețuit pe calea presei bune, carea totodată mai e și „validissimum auxilium” pentru Acțiunea Catholică și „aedificationis instrumentum praecipuum”. Din care pricină toți „acționistii” trebuie să-și țină de cinste și de sfântă datorință să aibă la îndemână și să facă propagandă întinsă pentru tipăriturile bune, ce cu atâta dreptate pot fi numite: Arme ale Adevărului. — Agriștii noștri să ia aminte! Agru doar e Acțiunea Catholică Română. Și numai făcând zid în jurul Căpeteniilor bisericești; instruindu-se într'ale credinței; priveghind și ei ca lupii în piele de oaie să nu între în rândurile drept-credincioase; cumpărând, cetind și răspândind, slova creștină, vor răspunde cu vrednicie glasului părințesc al Capului Creștinătății.

Lecția tragică

— Invățăminte dureroase desprinse din catastrofa dela Cotroceni —

(=). Teribile sunt uneori isbirile destinului! Cât de tainice, cât de nepătrunse!

Sau cine va putea cuprinde vreodată întreg înțelesul crâncen al zilei de 8 Maiu 1933? Zi de slavă și de strălucire fără seamăn, chlot de volnicie și freamăt de tinerețe, un colț de scilpire anticipată din viitorul de basm către care vreau să se îndrumeze cărările neamului. A fost deajuns o clipă, una singură, pentru ca să fulgere năpraznic întreaga feerie. O troznitură sinistră, un vuet nelămurit, și aripile morții au învăluit serbarea, chlotul s'a prefăcut în urlet de durere și tot avântul tinereții a increment în fiori reci.

De ce? De ce să fie stropite cu sânge tocmai aceste clipe solemne? De ce se sting, în chip stupid, sub dărmături de lemn putred, atâtea vieți ce freamătă de nădejdi și de planuri? De ce să îmbrace dollu un neam bun și blând, care nu vrea decât o soartă mai dreaptă, mai bună? De ce?

„Nenorocire, fatalitate, întâmplare oarbă”, vor spune unii. „Câte catastrofe nu se întâmplă! Nu numai la noi; pretutindenea”. — Așa-i, de sigur. Totuși, par'că aci e ceva deosebit. Prea e aleasă clipa, dinadins se pare, decât să ne mulțumim cu un gest de neputincioasă resemnare. Nici nu trebuie. Creștinii, noi știm bine, că nimic nu se întâmplă în această vale a trecerii neincetate fără vola, fără permisiunea lui Dumnezeu. Știm, că o pasere nu cade de pe gard fără știrea Lui. Și peril capului nostru toți sunt numărați. E sigur, prin urmare, că tot ce se întâmplă cu noi are un rost, are un înțeles. Toate pentru noi, pentru binele nostru se fac. — Trebuie numai să descifrăm tainele întâmplărilor, să prindem fulgerul destinului și să ne îndreptăm privirea spre dăra de lumină pe care o lasă și atunci când isbește crâncen, fără milă. Așa, și numai așa, vom valorifica în bine durerea și vom putea face din dezastru temel de biruință.

Să începem dar cu desprinderea învățămintelor. — „Sângele nevinovat dela Cotroceni cere răsplătire. Să fie pedepsiți amarnic toți vinovații, toți cioclii atâtor vieți românești și pângăritorii haini ai mândriei naționale”. Acesta este întălmul strigăt al țării, care abia se trezește din incremenirea durerii. Strigăt revoltat și deplin îndreptățit. Justiția să isbească fără milă și fără părtinire. Prea mult am păcătuit în această direcție. Prea mulți criminali se plimbă liberi, sfidând sărăcia și omenia, cu un total dispreț pentru ordinea morală și pentru tot ce se cheamă lege. De atâtea vreme țara reclamă sancțiuni pentru toate stărurile morale, cari infectează aerul și distrug sufletul țării. E timpul suprem să înceteze odată acest desmăț periculos!

Așa este, de bună seamă. Ordinea de drept trebuie restabilită. Sancțiuni aplicate. Drastice. Și nu numai în cazul concret. Ci în general, pe toată linia, cu neînduplecată energie. — Sperăm, că așa va fi. Altfel nici că se poate.

Totuși, ce puțin și ce meschin ar fi să ne oprim aci. Răul revelat în catastrofa dela Cotroceni este mult mai adânc decât să poată fi îndreptat cu câșiva ani de pușcării sau chiar cu câteva vieți ce se vor ofili în ocnă. Regimul lipsei de sancțiuni, în care trăim, nu face decât să pună și el în lumină o față a păcatului fundamental care strică întreaga noastră viață publică și care ne duce fatal spre catastrofe de tot felul. Adevărul, dureros și rașinos, este acesta: suntem, pe toată linia, cu întreaga noastră fizionomie de viață particulară și publică, nespuse de ușurateci. Nu luăm viața în serios. Nici a noastră, nici a țării. Totul se face la noi cu indescriptibilă și incredibilă frivolitate. Lipssește sentimentul răspunderii și glasul conștiinței se pierde în gălăgia plăcerilor. Popor cu infinite calități, de-o inteligență scăpărătoare, cu sete și putere de viață clocotitoare, trecem prin viață dansând și cu pălăria într'o ureche. Nu luăm tragic nimic și în toate căutăm plăcerea momentului. Vrem să prefacem toată viața în alături și zalafeturi. Par'că totul n'ar fi decât o zi de paradă, o revistă de uniforme cu fireturi și scăpărări de aur.

Se pare că ne complăcem chiar în acest climat de tinerețe fără bătrânețe și de trai fără griji. Legile însăși sunt făcute parcă a-nume pentru pricopsală ușoară și pentru învățell nepedepsite. În tot aparatul de cârmuire a țării, nimeni nu are o răspundere precisă și concretă. Totul se diluiază într'o nesfârșită serie de „avize” și referate, cari lucrează aproape mecanic, fără a implica sentimentul de răspundere a cuiwa. — Altă pildă: lanțul infinit de serbări și praznice de tot felul, din care nu mai ieșim nici cum. Nu se poate munci serios nici în școală, nici în administrație și nici într'un ram de viață publică. Suntem mereu pe drumuri, mereu la spectacole, mereu la „zile” și la „săptămâni”. Sărbătorim într'una. Oficial, țara întreagă. Ca nici să mai pomenim banchetele, festivalurile și festivitățile marilor și micilor potentăți cari într'adevăr n'au număr și hotare. Citind gazetele, ai impresia că țara întreagă o duce într'o permanentă beție și n'are altă treabă de făcut decât să se țină de chefuri cu lăutari. — Asta în vremurile de crâncenă mizerie materială și de mare răspântie sufletească, pe care le trăim astăzi! Frivolitate soră cu inconștiența! Da, inconștiența! Acesta e numele ade-

vărat al însăși rădăcinii răului care ne macină: lipsa de conștiință morală. Au slăbit rezorturile credinței și cu ele deodată, în chip fatal, se stinge sentimentul datoriei și al răspunderii. Singură lumina veșniciei dă adevărată valoare lucrurilor din lume; numai în ea viața are rost și preț; numai ea crește caractere și devotați. Dacă se închide zarea eternității, furnicarul de aci se transformă într-o simplă orgie a simțurilor și iadul serbează bachanali în mijlocul ruinelor. Catastrofele nu sunt decât chiote al acestei orgii sinistre.

Privită în această lămină a adevărului neschimbător, tragedia dela 8 Iunie poate fi socotită un adevărat „semn din cer”. Un memento sgudultor să ne oprim din drumul ușurințelor și al frivolității. Să înțelegem altfel rostul vieții și drumurile viitorului. Să ne apucăm de muncă serioasă și să cultivăm conștiința morală a neamului. Să coborim pe Dumnezeu în suflete, ca să se lumineze potecile vieții nu numai de dincolo ci și a celei de aci. — Dacă în aceste zile de cutremurare sufletească vom înțelege marea lecție a tragediei dela Cotroceni, sângele victimelor pe care le jălim acum va putea fi sămânță roditoare de bine pentru ziua de mâine. Altfel, Dumnezeu știe ce soartă ne așteaptă!

Alba-Iulia latină în haină de sărbătoare. Romano-catolicii Ardealului au avut Duminică trecută o sărbătoare istorică la Alba-Iulia; li-s'a sfințit noul episcop, deocamdată coadjutor, apoi succesor al Mons. G. C. Majláth — actualul titular — în persoana P. S. Adolf Vorbuchner, prelatul sibian. Lume multă, din toate straturile sociale, ținea din acest prilej vasta catedrală în care-și dorm somnul de vecl Ion Huniade și nefericitul său viăstar domnesc Ladislau.

Consacrarea au săvârșit-o arhierii latini: I. P. S. Cisar, arhiepiscopul Bucureștilor; P. S. Pacha, episcopul Timișoarei și P. S. Fiedler, episcop de Sătmăre. Primi doi arhierii, apoi d. Ienciu, în numele Ministerului Cultelor; p. Dr. V. Macaveiu, vicarul dela Blaj (însoțit la această serbare de p. Dr. canonic Gh. Dănilă); d. Dr. Colbazi, primarul orașului; canonicul Balázs; d. Beteg și d. Gyárfás Elemér au rostit cuvântări ocazionale, tuturor răspunzându-le nou sfințitul ierarh, care a ținut să reliefeze că nădăjduiește în ajutorul deosebit al Celui de sus mai ales pentru că niciodată n'a căutat această demnitate la care se vede ridicat.

Preot model și cetățean loial, noul arhieriu catolic avem toate temeiurile să credem că-și va face deplin și datoria de urmaș al apostolilor. — Ad multos annos!

Adânc pe adânc cheamă... Spania a apucat, sub noul regim, pe povârniș și, precum se vede, se prăvălește meru tot mai la vale. După alungarea jezuiților și maltratarea călugărilor și călugărițelor, acum s'a mers mai departe: s'a trecut la acțiunea de totală suprimare a învățământului religios. După informațiile agenției „Rador”, inspectorii provinciali ai învățământului primar au primit ordin dela ministerul instrucțiunii publice să închidă toate instituțiile de învățământ religios. Astfel a fost închis la Avila colegiul Santa Maria de Gracia, unde călugărițele predau de 15 secole toate materiile de studiu. Aceeași soartă este rezervată și altor colegii, de formație mai recentă. La Pontevedra, consiliul municipal s'a întrunit pentru a examina posibilitatea de a înlocui învățământul religios prin școala de stat.

Decât lucrul nu merge așa ușor. Și asta din motive la cari dușmanii învățământului religios nu s'au prea gândit în prealabil. S'a

constatat adevărat, cum că cheltulala cu școala de stat ar fi atât de mare încât orașul n'ar putea să o suporte.

Șapoi au venit și părinții cari au adresat autorităților un protest energetic, aducând aminte celor dela putere că statul n'are dreptul să extermină învățământul religios. Și ca la Pontevedra s'a purces și în alte părți ale țării. Din care cauză tentativa „reformatorilor” s'a văzut deodată în fața unor greutăți peste cari nu e tocmai ușor să se treacă.

Ne păgânizăm?

Sărbătorile creștine sunt adevărate pagini de cel mai practic și mai popular catehism ce s'a compus cândva pentru creștini. Din el au învățat strămoșii noștri, analfabeți în absolută majoritate, dogmele și preceptele religiei creștine și au fost mai buni credincioși decât mulți din savanții noștri de azi cari scriu volume mari, dar care nu-și dau silința să-și câștige barem noțiunea cea mai rudimentară despre religie. Sărbătorile creștine sunt și un mijloc de neprețuit pentru reformarea moravurilor; mijloc de reînnoire a inimilor, de reînviere a frunților, de reînviere sufletească și trupească, atunci când sunt practicate așa cum se cuvine.

Dușmanii lui Dumnezeu și al oamenilor știu prea bine că mijlocul cel mai eficace pentru a șterge din inima popoarelor ideea despre Dumnezeu, e de a împiedeca celebrarea acestor solemnități și de a le lăsa să cadă cel puțin în uitare dacă nu chiar în dispreț. Și spre acest scop caută să favorizeze cele mai josnice tendințe ale omului: cupiditatea și senzualitatea. Astfel permit sau fac chiar să se țină în duminici și sărbători, (și mai ales înainte de masă, în timpul liturglei), târguri, licitații, meetinguri, examene școlare, se fac excursii școlare, inspecții sanitare, încasări de taxe comunale, inaugurări de poduri și șosele, de case culturale, etc. Și nu puține sunt asociațiile, societățile cari aranjează baluri Sâmbăta seara spre a se putea „odihni” Duminică înainte de masă. Și toate acestea precum și altele multe se fac, de cele mai multe ori, cu scopul vădit de a discredita în ochii lumii instituția sărbătorilor creștine și de a micșora cultul divin.

Mai mult! Se încearcă chiar să se desbrace sărbătorile de caracterul tradițional creștin, îmbrăcându-le într'o haină păgână, așa cum au făcut revoluționarii francezi din 1789, așa cum fac cei de azi în Rusia, Mexico și chiar în Germania. Deocamdată s'a introdus și la noi „ziua pomilor”, „ziua fructelor”, „ziua laptelui”, „ziua copilului” (pentru ca să-l nădă cu paragraful în mână, încă înainte de a se naște), „ziua vinului” (care se termină cu bachanale) etc., „zile” ce se țin Duminică și în sărbători. Și asta pentru că încetul cu încetul, pe neobservate, solemnitățile creștine să fie înlocuite cu niște stupide demonstrații raționaliste, masonice sau păgâne.

Tot pentru a micșora cultul creștin s'a introdus, acum mai nou, printre tineretul nostru, care și așa nu are o solidă educație religioasă, un cult păgân: *cultul focului!* Cult monopolizat deocamdată de străjeri și străjerițe. Am asistat și eu, mai zilele trecute, la ceremoniile unui astfel de cult. Și m'am convins că întreg ceremonialul: *invocarea focului, dansurile, cântările*, toate sunt de origine păgână. Invocarea focului (pe care o aflași într'un telefon al „U” No. trecut), dansurile ce se practică în jurul focului (însoțite de cântări) le aflași la păgânismul grec și roman, la Mezi, Perși și Tataři. Ba chiar și în zilele noastre sunt popoare păgâne pe la tropicii Americii, cari aprind în

fiecare seară focul, dansând în jurul lui și invocându-l. Focul străjerilor îmi pare impropriu mutat dela aceste din urmă, dela cari au fost împrumutat dealtcum și dansurile așa zise „moderne”. El n'are nimic comun cu tradițiile și obiceiurile noastre strămoșești. Dimpotrivă e barbar, e păgân, e înjositor. — De s'ar întoarce de unde a venit!

Am semnalat aceste tentative de păgânizare ce se încearcă pe spinarea noastră și cred că vor fi suficiente pentru a determina pe orice român serios, mândru de neamul și legea sa, să respingă cu dispreț și să lupte cu îndârjire împotriva lor. Dar și pentru a face să favorizeze din toate puterile sale celebrarea și strălucirea sărbătorilor noastre și a observa cu cea mai mare exactitate ceremoniile prescrise de Biserică pentru fiecare sărbătoare.

Cel cari încearcă — azi — compromiterea sărbătorilor, mâine ne vor aprinde și din râma bisericuțele.

Prof. I. Vultur

Praznic sfânt la Orosfaia. Harnicul nostru preot din Orosfaia, p. Dr. Ioan Brînzeu, împreună cu turma credincioasă păstorită de Sf. Sa, au avut parte Duminică trecută de bucurie pe care o așteaptă mai de mult: *înnoirea sfințit noua biserică*, ridicată cu multe și scumpe jertfe. Actul sfânt l-a săvârșit P. S. Iuliu al Clujului în sobor de 20 de preoți și în prezența unei mulțimi de peste 2000 suflete din loc și din alte sate ale Câmpiei. — Blajul, de care se ține parohia Orosfaia — a fost reprezentat prin p. Dr. Ioan Balan, canonic; p. Dr. Coriolan Pop-Lupu, prof. de teologie și p. Dr. Ioan Cristea, secretar mitropolitan.

Înaltului ierarh clujan, însoțit de profesorul de teologie Dr. Leményi, i-s'a făcut o primire grandioasă, cu călăreți, flori și cuvântări de bineventare. La sf. liturghie arhieriu însuși a cuminecat peste 300 credincioși, dând tuturor celor de față binecuvântare apostolică și rostind și o mișcătoare predică despre plaga sectelor subversive. Intellectuali și tineri, prezenți în număr foarte frumos, cu marele public sătenesc, au ascultat cu încordare și au rămas încântați de cuvântul de învățătură al urmașului apostolilor.

La banchetul oferit, după recepția, la casa parohială, au tostat p. Dr. Balan; d. Dr. Porubsky, prefect; d. Dr. Nicoară, medic; d. Dr. Bozdog, prof., și alții. Tutoarea le-a răspuns P. S. Iuliu. — Bucuria preotului local — care și-a zăgrăvit el singur biserică — precum și a credincioșilor Sf. Sale, e din acelea cari lasă urme ce nu se vor șterge niciodată.

Petale de roze dela Sf. Tereza. Celea ce istorisim mai la vale sunt purul adevăr. Fără să exagerăm, ori să împodobim lucrurile, nu spunem decât ceea ce știm dela martorii absolut vrednici de toată credința. — Iată ce e vorba:

În 15 Decembrie 1935, preotul M. săvârșea serviciul divin în biserică catolică din filla S. când intră în biserică un domn, însoțit de soție sa, și-i ofere preotului o frumoasă statuă a Sf. Tereza de Pruncul Isus, cu rugămintea să o sfințească și să rămăie proprietatea bisericii.

„Imi dați voie să știu, cine face acest frumos dar, și din ce îndemn?” îi zise preotul. „Sunt C. (cutare), președinte la tribunalul din O.; și binevoiuți a spune și credincioșii din DVoastră, că stăteam înaintea unei grele operații. Mă tortura grozav gândul, că-mi părăsesc familia și mă despart poate pentru totdeauna de această viață...”

„Când aceste idei mă înfiorau mai cumplit deodată îmi apăru o călugăriță, care îmi zise

să nu mă tem, că voi trece ușor peste operație, și în scurtă vreme mă voi însănătoși. Imi dădeam bine seama, că nu aluzez ci sunt treaz, și de fapt avui o vedenie, care mi-se imprimă atât de bine, că orișicând aș cunoaște-o dacă aș vedea-o. Am fost apoi operat și în scurtă vreme m'am însănătoșat și mi-am reluat ocupația.

„Ulterior, întrând întâmplător în biserica catolică din orașul unde funcționez, ochii mi-se fixară asupra unei statuete, ce înfățișa acurat călugărița ce mi-se arătase înainte de operație. Firește c'am întrebat numai decât pe cine reprezintă statua aceea? La cecece mi-s'a răspuns, că este statua sf. Tereza de Pruncul Isus

„In cinstea ei, deci — deși eu sunt român ortodox — am adus bisericii DVoastră această statuă a sf. Tereza de Pruncul Isus“.

Toate acestea mi-le-a declarat preotul Melxenberger, capelan rom. cat. în orașul unde slujește și subsemnatul și pe care îl văd adesea. Pe magistratul X. preș. la tribunalul din O. îl cunosc personal și de fapt a trecut peste o grea operație, iar statuă împodobeste și azi biserica catolică din S., filia puternicei parohii rom. cat. din acel oraș. Numele fericitului patronat al Sf. Tereza nu l-am pomenit din motive ușor de înțeles. (Pr. I. Măxer — Reșița).

Culmea nerușinării. Este teatru bun și rău. Din nenorocire, cel rău duce hangul pe toată linia. În chip deosebit, în slujba lui stau multe trupe teatrale ambulante, cari abuzează de bunăcredința publicului din provincie și duc pe scenă, în formă trivială, cea mai nerușinată pornografie.

Ne gândim, de ex. la formidabilul scandal dela Aiud. O stea căzută din falmoasa trupă de trupuri goale ale lui Tanase, cu numele *Natalița Pavelescu*, și-a permis să-și bată joc, în chip ordinar, de sentimentele creștinești ale cetățenilor. A jucat, seara întâi, piesa „Vampirul“, imorală și în conținut și scârboasă și în realizarea scenică. Publicul s'a indignat. Acest sentiment general și-a și găsit expresia potrivită. D. prof. O. Hulea a făcut să se lipească peste afixe o banderolă cu scrisoarea: „Nu dați banii voștri scumpi celorce, sub masca artei românești, își bat joc de bunul simț“. A fost un gest frumos, de conștiință creștinească. L-am aplaudat, la timpul său, și îl aplaudăm și acum. Dacă „bunul simț“ nu ar fi atât de laș, cum este la noi, ci și-ar afirma dreptul exclusiv de-a domina viața publică, ce alta ar fi întreaga fizionomie morală a țării!

Păcat că nu e așa. În schimb însă, îndrăzneală fără margini are păcatul, pornografia, imoralitatea. Ea se afișează fără rușine își face propagandă gălăgioasă și își arogă drepturi inviolabile de afirmare. Exemplu găsim în continuarea întâmplării dela Aiud. Trupa „Natalița Pavelescu“ a dat în judecată pe d. prof. Hulea, pretinzând „despăgubiri morale“ 500.000 lei și materiale 50.000 lei. — Este într'adevăr o culme a nerușinării și a îndrăzneții. „Despăgubiri morale“ pentru „Satirul“ și „Parfumul neveste-mi“, piese de cea mai infectă speță pornografică! Într'adevăr, își stă mintea în loc. Dar ce-și închipuie comercianții ambulanți ai nerușinării: în ce lume trăim? Cred că pot merge cu îndrăzneala în înflint? Cred că acest neam creștin și cinstit va tolera mai departe traficul lor imund și corupător de suflete? E o batjocorire a justiției faptul în sine de a fi ridicat acuza pomenită. Dacă e vorba de despăgubiri morale, apoi justiția va trebui să le pretindă dela trupa scandaloasă pe seama moralei ultragiutate și să oprească pe viitor acest fel de comerț stricător de suflete.

Suntem siguri că așa va și fi. Nicl Justiția, nicl simțirea creștinească a acestei țări nu se mai lasă batjocorită!

Știri mărunte

Sf. Părinte și copilul pușcăriașilor. Miercuri în 20 Maiu c., Vicarul Domnului a primit în audiență specială Surorile Calasanziane, cu băieții și copilețele întemnițaiților îngrijiți de dânsule. Au fost cu totul 90 copilețe între 3 și 16 ani, și 20 băieți între 2 și 8 ani. Micuții și micuțele au primit pe Sf. Părinte cu aclamații vii, pornite din inimioare curate. Cea mai mică dintre copilețe i-a oferit Papii flori și »Tesaurul Spiritual« de rugăciuni și fapte bune săvârșite la intenția Lui. Capul Creștinătății, după ce a admis tinerele vlăstare la sărutul mâinii, s'a întreținut cu ele mai multă vreme, dându-le sfaturi părințești și apoi binecuvântare apostolică.

Tragedia dela Cotroceni. Festivitățile aranjate de ziua restaurației pe platoul Cotrocenilor au fost întunecate de o criminală superficialitate edilitară. Două tribune înghetate în pripă și din material prost s'au prăbușit, ucizând și schilodind o sumedenie de bărbați, femei și copii. Până acum se vorbește de peste 80 morți și 1370 răniți. La scena aceasta de groază a fost martor și Suveranul nostru, cu oaspeții străini: Beneș, preș. republicii cehoslovace și Prințul Paul, regentul jugoslav.

Misiuni populare. Răbojul primenirilor sufletești în masă începează de Rusaliile acestui an roade nespuse de îmbucurătoare în Gădălin, unde păstorește păr. V. Hopârteanu. Cu vestirea cuvântului s'a ostenit păr. *Atanasie Maxim*, egumenul mănăstirii dela Bixad. La ascultarea celor 684 mărturisiri au dat ajutor îndeeșebii frații preoți I. Miclea din Vișa și Izidor Deac din Jucul de jos. Miercuri după Rusalii, de încheierea sf. misiuni, s'a făcut binecuvântarea crucii comemorative a zilelor misionare cu atât de bogată ploaie de haruri. — Pentru completarea informației se mai notează că a treia zi de Rusalii, ținându-se în Gădălin sinodul protopopesic al distr. Someș, la sf. liturghie slujită în liber au concelebrat și cei 18 preoți participanți la sinod.

Asociație pentru cinstirea sfinților. S'a infiripat de curând la Cracovia, în Polonia. Sufletul acestei asociații e preotul scriitor *E. Werynski*, care mai e și un propagandist religios de mâna întâi. Scopul asociației este reînvierea memoriei și a pildelor de viață eroică a sfinților poloni cam dați uitării. Primatul Poloniei, cardinalul Hlond a primit cu drag propunerea pr. Werynski, precum și proiectul de statute al noiei asociații cu o menire atât de frumoasă și înălțătoare.

Locale. Dumineca viitoare, a treia după Rusalii, va predica în catedrală păr. *Dr. Ioan Suci*, prof. de religie.

— Ziua de 8 Iunie, — ziua restaurației — a fost serbată cu o solemnitate deosebită. În presara zilei s'a făcut o impozantă retragere cu torțe, iar în ziua praznicului, înainte de masă, după slujba oficiată la catedrală de păr. *Dr. V. Macaveiu* în sobor de preoți, toată școlăriimea încolonată de sărbătoare, și mulțime de altă lume, cu toate autoritățile locale în frunte, a ieșit la Piatra Libertății unde străjerițele și străjerii au executat diferite puncte programatice. Însemnătatea zilei a evidențiat-o, într'o cuvântare ocazională, d. prefect județean. — După care s'a făcut defilarea școalelor, în sunetul fanfarei din Șona. — După masă, în ziua restaurației, s'a ținut în sala de gimn. a liceului de băieți, un reușit *festival artistic* la care, în cadrul de coruri (executate sub conducerea dd. profesori Toduța,

O. Pop și Cherebeșiu) și declamări au cuvântat păr. Gh. Dănilă, canonic mitrop.; d. Alexandru Lupeanu, dir Liceului de Fete și d. prefect județean. — Seara, în aceeași zi, elevi și eleve, întovărășiți de un public numeros, s'au achitat și de îndatorirea »Șeratoarei străjerițele«, prevăzută de un program impus.

— Absolvenții de acum 40 de ani ai liceului din Blaj și-au ținut aci, în 9 și 10 Iunie c. întrunirea colegială într'o atmosferă de frățescă intimitate. După ce au cercetat școlile la cari au învățat și celelalte așezăminte culturale mai noi din loc, și-au făcut reverințele și la II. Sa vicarul general.

— Tot săptămâna aceasta, și-au ținut și »Cruciații Euharistici« de sub conducerea păr. *Dr. Ioan Suci*, prof. de religie, drăguțul lor festival religios, cu alese puncte de program.

Școală cu rost. Ne gândim la Școala Târânească Superioară de fete, deschisă la Blaj, sub egida »Astrei«, în 14 Maiu c., și încheiată la 9 Iunie c. Au luat parte la ea 30 eleve din mai multe județe ardelen. În intervalul cât au stat la numita școală li-s'a dat învățătură de ce trebuie să știe o gospodină bună, dar li-s'au împărțit și cunoștințe teoretice necesare unei țărance române și creștine. *Festivalul artistic*, aranjat cu ele în 7 Iunie c., a dovedit o impresionantă iscusință și simț estetic la acele copile ale satelor noastre. De încheierea cursurilor d. preș. al despărțământului Blaj al »Astrei«, d. *Alex. Lupeanu*, le-a ținut un mișcător cuvânt de rămas bun și de învățătură și pentru viitor. Tot așa și păr. *Jacob Popa*, prepozit capitular, precum și d. prefect județean. După aceea li-s'au dat diplomele și li-s'au împărțit premiile. — Lacrimile de despărțire ale acestor eleve erau de aceea cari vin aievea dela inimă.

Birou de petiționare. În urma unui ordin ministerial s'a înființat, cu data de 25 Maiu c., pe lângă biroul registraturii dela primăria Blajului, și un birou special de petiționare, sub conducerea dnei M. Păcurariu. De atribuțiile acestui birou vor fi, între altele: repartizarea cererilor intrate și registrate; darea de informațiuni cerute de cetățeni; eliberarea de adeverințe în temeiul cărora petiționarului i-se va comunica rezultatul cererii sau reclamațiunii sale, ș. a. — De sigur că toată mulțimea celor neorientați într'ale petițiilor și reclamațiilor la autorități publice, se va bucura de acest birou într'adevăr folositor.

Cerere indrituită. Ziarele aduc știrea că mitrop. *Gurie al Basarabiei* ar fi făcut ministerului instrucțiunii o adresă prin care cere să se ia măsuri ca, pe viitor, să nu se mai admită în manualele de școală strecurarea de anecdote și proverbe în care sunt ironizări membrii clerului, întru cât aceasta contribuie la scăderea prestigiului lor și printr'asta și la demoralizarea publică. Să sperăm că această cerere va fi luată în seamă. Pentru că de fapt vremea este să se pună capăt desmățului la care se dedau mai nou atâția autori de manuale didactice.

Bucurie agristă la Rogoz. »Cercul agrist Holod și împrejurimile« și-a ținut adunarea generală din acest an în Rogoz (jud. Bihor) la 24 Maiu c. Serbării i-a împrumutat o notă de specială festivitate faptul c'a fost onorată și de prezența d. prof. *Teodor Florea* din Oradea ca delegat al Agrului diecezan. Deschisă prin cuvântul d. preș. *Alex. Văcărescu*, adunarea a decurs într'o atmosferă dintre cele mai înălțătoare. Au rostit cu acest prilej cuvântări însufleșite d. prof. Florea, păr. *Virgil Muntean* din Vintiri, păr. *C. Mărian* din Rogoz și păr. *Ghergar* din Holod. S'a jucat piesa »Slujnica Maicii Domnului«; elevele și elevii d. învățător *Herman* și a dnei *Inv. Herman* au executat minunate dansuri naționale; corurile din Rogoz (elevi și eleve) și din Mociar au cântat bucăți

MITROPOLIA GRECO-CATOLICĂ BLAJ

Nr. 3975-1936.

TABLOUL

catedrelor vacante dela școlile secundare gr.-cat. române din BLAJ

Tipul școlii	Școala	Nrul de ordine al catedrei	Catedra	Observări
E.	Liceul gr.-cat. român de băieți	2 7 8 10 11 18 18 21 22 23 24 28 30	Religia gr.-cat. Latină Latină Franceză Franceză Germană Filosofie-Drept Matematici Matematici cu fizică Șt. fizico-chim.-Matematici Șt. fizico-chim.-Matematici Caligrafie și desen Educație fizică	
C.	Liceul gr.-cat. român de fete	2 4 5 6 10 12 13 15 18 19	Română Latină Latină-Elină Franceză Filosofie cu drept Matematici cu Fizică Fizico-chimice Caligrafie-Desemn Lucru Gospodărie	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățători	3 4 7 9 11 15	Română Franceză Geografie Științele fizico-chimice Științele agricole Lucru manual	
C.	Școala Normală gr.-cat. de învățătoare	1 3 4 7 8 13 14	Religia gr.-cat. Română Franceză Geografie Matematici Lucru de mână Gospodărie	
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de băieți	1 2 3 5 7 8 9 11	Limba franceză și coresp. comerc. Limba germană și coresp. comerc. Limba italiană și coresp. comerc. Șt. comerciale Geografia economică Mărfuri, științele naturale și chimie Științele juridico-economice Maestru pentru Ed. fizică, Muzică și caligrafie	
C.	Școala comercială superioară gr.-cat. de fete	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	Limba franceză și corespondența Limba germană și coresp. comerc. Limba italiană și coresp. comerc. Șt. comerciale (teoria) Științele comerciale-aplicațiuni Aritmetica comercială Științele naturale, Fizico-chimice și mărfuri Șt. juridico-economice Geografia economică Gospodărie	
	Școala gr.-cat. de Arte și Meserii »Sf. Iosif«		2 catedre de profesor (partea științifică) 2 catedre de profesor (partea literară) Un post de maestru tâmplar Un post de maestru lăcătuș Un post de maestru la mașini	
	Școala gr.-cat. de menaj	1 3 6 7 8	Română-Franceză Matematică-Fizică Spălat-călcat Bucătărie Țesut	

alese și s'au declamat mai multe poezii drăguțe. În cadrele acestea luminoase a citit și d. I. Tition, lav.-dir. în Dumbrăvița mică, raportul comitetului agrist. — Adunarea s'a încheiat în mijlocul unei însuflețiri de nedescris. (av.)

Asociația Sf. Nichita al Remesianei ne cere publicarea următorului *Aviz*: Aduc la cunoștința fraților din Asociația arhidiecezană, că *exercițiile spirituale* din acest an le vom ține în Seminarul Teologic din Blaj din 6 Iulie (ora 18), până în 10 Iulie dimineața. După terminarea exercițiilor va fi adunarea generală anuală, în care se va discuta proiectul nou de statute. Eventualele observări ar fi bine să fie prezentate până la 1 Iulie. La exerciții vedem cu drag pe colegii din asociațiile diecezelor sufragane, cum și pe alți frați celibi ori văduvi fără copii, cari doresc să facă exerciții cum se cade. Ceice doresc să participe sunt rugați să se anunțe la subsemnatul până la 2 Iulie c. — Blaj, la 10 Iunie 1936. Dr. Ioan Bălan președinte.

Telefonul „Unirii“

I. Galtin. Am fost hotărât contra cenzurii. Acuma începem a ne converti. Motivul este următorul: Aproape în fiecare zi »România Nouă« dela Cluj publică, forțat, textul celor 10 porunci dumnezeiești. — Trebuie să recunoaștem, că aici e vorba de o binefacere a cenzurii. Căci, poate, unora dintre cititori nu le strică să-și mai reîmprospăteze în minte și inimă legile decalogului. Am avea însă o propunere de făcut: »România Nouă« și celelalte publicațiuni care se găsesc în aceeași situație, ar trebui să procedeze ceva mai sistematic. Să publice pe rând rugăciunile cele mai însemnate, apoi Credeul și să treacă la textul catehismului. Loc, slavă Domnului, au destul. — Trăiască cenzura!

I. Sibin. Nu-i »veste-poveste«, ci adevărul gol-goluț. — Ciobănașului Gheorghe Constantin Alexa, de 14 ani, pe când păștea o turmă de oi pe imasul satului Corui (Botoșani) i-s'a arătat, în lumină orbitoare, un moș cu barba albă, care l-a trimis să spună oamenilor că Dumnezeu nu le dă ploaie fiindcă sunt păcătoși, fac blestemății, nu merg la biserică, etc. La început oamenii au răs de ciobănaș, apoi au crezut. După două zile, mii de săteni din județ au plecat la locul minunii. Preotul satului a început a face slujbe, cum citim în »Universul« din 7. 6. 36. — Nimic mai firesc și mai natural. Unde-i scris că »Moșul« trebuie musai să se arate numai la malul Dunării? Și de ce nu unui ciobănaș tinerel și nevinovat? Mai ales că în felul acesta și faimoasa paralelă cu Lourdes-ul e mai ușoară decât cu Maglavitul. Prin urmare, totul în perfectă ordine. De aceea nu prea înțelegem atitudinea presei, care ține să omoare cu tăcere pe noul vizionar. Iar autoritățile par a-i fi de-a dreptul contrare. De ce această inegalitate de tratament? Mai ales că e vorba de un începător precoce, care promite mult! De ce acest boicot răutăcios, care poate descuraja pe un debutant, fire-ar fi el cât de talentat?! — Lui C. Alexe i-se face o mare nedreptate. Protestăm!

P. Reghin. Cazul verificat de Dv. este, fără îndoială, revoltător: »Poutpouri-ul românesc« al lui Iacob Mureșanu se dă la Radio drept compoziție de Porumbescu. Frumos de tot. Și foarte românesc. — Dar ce să-i faci? Poate e mai bine așa. Câtă vreme poartă numele lui I. Mureșanu pe ele, operele măiestrului n'au destulă valoare pentruca să fie publicate. Poate-că la asta s-o fi gândit închinătorii lui Porumbescu dela Radio: decât să piară, mai bine le dau dânsii valoare nepieritoare, afișându-și pe ele nemuritorul lor nume. Așa va merge de minune. Să știți că s'a găsit calea cea bună și românească pentru salvarea operelor lui Mureșanu. Ar trebui făcut chiar un apel către toți genialii compozitori de azi: să binevoiască a lua fiecare sub paza numelui său o parte din lucrările uitate ale măiestrului dela Blaj. Se fac celebri și dânsii, și se salvează și opera. — Nu se poate ceva mai ingenios!

Casina Română — BLAJ

Convocator

P. T. Membri ai »Casinei Române« din Blaj, se convoacă la a XXXIX-a adunare generală, care se va ținea *Duminică în 21 Iunie 1936, ora 10¹/₂, a. m.* în localul Casinei, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării și alegerea alor doi membri pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raportul casierului.
4. Alegerea comisiilor pentru cenzurarea rapoartelor.
5. Raportul comisiilor de sub 4.
6. Eventuale propuneri.

Dacă membrii nu vor fi în numărul cerut de statute, adunarea se amână pentru 28 Iunie 1936, ora 10¹/₂ a. m.

Blaj, din ședința de comitet ținută în 2 Iunie 1936.

Iacob Popa
președinte

Virgil Stanclu
secretar

În conformitate cu dispozițiunile Art. 12 din Legea specială decretată cu Nr. 2799 din 5 August 1929, asupra raporturilor dintre școlile secundare confesionale române din Brașov, orice categorie, atât al băieților, cât și al fetelor dela școlile secundare gr. cat. din Blaj.

Cei cari doresc să fie numiți profesori sau măștri cu titlul provizoriu, sau să fie transferați la vreuna din catedrele vacante dela aceste școli sunt înștiințați că pe lângă condițiunile prevăzute de Art. 36 din legea învățământului secundar, trebuie să îndeplinească și următoarele condițiuni prevăzute de Art. 10 din menționata lege specială: La Blaj, să fie de religia unită (greco-catolică). Profesorii bărbați, cu excepția măștrilor, trebuie să fie și absolvenți ai unei școli superioare de teologie sau cel puțin studenți în teologie. Profesorul bărbat, care cere definitivarea, va trebui să fie și preot hirotonit.

Cererile însoțite de acte doveditoare a îndeplinirii condițiunilor de numire în învățământul secundar se vor înainta până la 12 Iulie a. c., cel mai târziu, Consistorului Arhiepiscopesc gr. cat. din Blaj, care va proceda la numirea cu titlul provizoriu pe ziua de 1 Septembrie 1936, potrivit dispozițiunilor prevăzute de Art. 12 din legea specială.

Având în vedere împrejurarea, că prin Decizia ministerială Nr. 7825 din 1936, numărul dinainte de apariția susnumitei Decizii, numirea la aceste catedre corăspunzătoare situației cazul dacă On. Minister le va plăti din 1 Septembrie 1936.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 13 Iunie 1936.

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
involală

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Sfârșit de an școlar

(+). Rând pe rând și stoluri-stoluri își iau
șborul spre căminurile părințești elevii școalelor
noastre de toate categoriile. Ca mâine le vor urma
și cei rămași să plece acasă bacalaureași, ori chiar
cu titluri academice și universitare, încununând
astfel o încordare de ani îndelungați în ucenicia
cărții și justificând totodată și cheltuieli bănești,
în atâtea cazuri deadreptul ruinătoare. Bucuria
isbânzii finale ar fi să cuprindă însă în val de
lumină toate eforturile și toate jertfele trecute,
mângâind cu promițătoare perspective de viitor.

Dar, din păcate, nu i așa. Cel puțin în ma-
joritatea cazurilor nu. Sfârșitul de an școlar a
devenit o scadență fatală, cu 65%—70%, și chiar
mai multe procente de neisbuteți la examene. Și
cu o serie crescândă de sinucideri. Așa că pentru
destulă lume școlărească sfârșitul de an școlar
înseamnă sfârșit de viață, cum constată cu multă
amărăciune chiar un om al școlii. Iar asta-i nici
mai mult nici mai puțin decât un faliment la-
mentabil al învățământului nostru. Causa, ori
mai bine zis: cauzele? Sunt destule la număr.
Dăm cuvântul profesorului căzut pe gânduri
(Adevărul, 20. VI. 36):

»Școala noastră se năruie văzând cu ochii, din
cauza oamenilor și din pricina programelor (alcătuite tot
de oameni). Cei mai mulți dintre profesori intră în clasă
câte sfârșitul orei, morfolesc un crâmpieș de lecție, pe
care îl declară rezumat, trimițând pe elevi să caute în
carte deslușirea și desvoltarea materiei, deși sunt con-
vinși că aceasta nu se va întâmpla. După amiezile au
fost luate școlariilor. Ca să fie feriți de sleirea puterilor
intelectuale, copiii au fost îndrumați spre încordarea
brațului și aruncarea piciorului. Părinților li-s'a răpit
dreptul de a-și avea copiii pe lângă ei. Dumineca, zi
sfântă, lăsată dreptcredincioșilor pentru reculegere su-
fletească, le este furată copiilor. Școala s'a prefăcut
într'o cazarmă, iar lecțiile într'o nesuferită teorie. După
astfel de lecții, încheierea anului cade ca o greoaie,
dar fatală perdea. Notele au răsărit ca din senin, fruct
al întâmplării, desamăgind pe cei buni, înrând mai mult
pe cei slabi.

Tabloul e, ni-se pare, exagerat. Nu se
poate zice însă că n'ar fi întemeiat în motivările
sale. Tristul adevăr e că în școala noastră nu se
face ceace ar trebui să se facă în primul rând:
caractere și carte. Prea sunt numeroși, relativ,
profesorii pentru cari școala e îndeletnicire de a
doua mână și prea se risipește vremea și energiile
îneretului pe alte tărîmuri ca cele ale slovei și
ale spiritului. Pe lângă o programă analitică im-
posibilă și metode nefericite, ce-l tâmpesc pe bietul
elev, mai vine și străjeria și premilităria cu pâr-
răzi peste părdăzi, în vederea cărora caută să se
pregătească, pierzând zile de studiu cari nici când
nu vor mai fi suplinite într'adevăr. Și atunci ce
mirare de jalnice examene de bacalaureat? Dacă
peste tot se prezintă la atari examene. Ceace, în
sfârșit, e de înțeles mai ales la cei mai puțin ta-
lentați, când te gândești, bundoară, la faptul că
elevii cl. VIII lic. din acest an au terminat cur-
surile în 31 Maiu. Dar în loc să înceapă numai
decât examenele — cum observă cineva, în Ro-
mânia Nouă (19. VI. 36), — ca să termine până
în 15 Iunie și să aibă barem câteva zile să re-
vadă ste și numai sumar materialul pentru baca-
laureat, dânsii, în timpul liber, au fost aduși zi
de zi la școală pentru exerciții în vederea zilei
de 8 Iunie, așa că examenele de clasă li-se vor
încheia abia cu 2—3 zile înainte de bacalaureat.
— Care e de prevăzut cum va ieși pe țară.

Nu. Situația aceasta nu mai poate dăinui.
Și trebuie făcut totul să înceteze cât mai curând!

Armonizarea salariilor

Lege de mult așteptată — Situația haotică de astăzi — Prin-
cipiile dreptății sociale

(*) Problema salariilor. Se vorbește din
nou de acest nod gordian. Se zice că am fi
chiar aproape de deslegarea lui. Comisia, care
de mult îi dă târcoale, „și-a terminat lucră-
rile“. Este gata și un proiect de lege care va
face ordine și armonie nouă.

Se va bucura, de sigur, țara întreagă de
această bunăvestire. Era timpul suprem s'o
auzăm și, mai ales, s'o vedem trecută în faptă.
— Ne dăm doar cu toții seama de importanța
covârșitoare pe care o are, în viața țării, cor-
pul funcționarilor. El reprezintă nu numai
armatura edificiului de stat, ci în același timp
este și cel mai important factor dinamic și
civilizator al vieții publice. Și să nu uităm la-
tura economică. Din bugetul de mizerie al
Statului, peste 11 miliarde se consumă în
salarii!

Păcat de neiertat, că nu s'au tras toate
consecințele din aceste adevăruri de toți știute
și de toți recunoscute. Păcat, că acest element
esențial în construcția comunității a fost
tratat cu prea puțină atențiune, și, mai ales,
cu prea puțin curaj reformator. Din pricina
aceasta am ajuns din zi în zi tot mai rău.
Până la situația insuportabilă de astăzi. Care
este cu adevărat uluitoare. O debandadă de-
săvârșită, pe toată linia. Funcționarii prea
mulți la număr, de calitate slabă. Servicii
întortochlate și birocratism sterp. Lipsă
de atribuțiuni precise și lipsă de răspun-
dere. Mizerie, servilism, corupție. Dar la ce-
am mai înșira toate junglurile și toate be-
teșugurile care macină acest „corp“ diform
și chinut? Ajunge-i zilei necazul ei! Să ne
oprim deci la singura problemă în discuțiune:
salariile.

Constatările la cari a ajuns, în această
privință, „comisiunea“ mai sus pomenită, sunt
dezastruoase. — Nu se poate vorbi de nici un
fel de ordine, ci de un adevărat regim al ar-
bitrarului și bunului plac. Două ministere or-
ganizate prin legi, trei prin decret, restul
printr'o „organizare de fapt“ supusă capri-
cilor bugetare ale anului. Fiecare minister are
nenumărate tipuri de salarizare: peste 2000 la
toate departamentele! Anomaliile, în acest
vălmășag fără rosturi definite, trec toate mă-
gînile absurdului. Un licențiat cu 2600 lei lu-
nar; un sublocotenent care n'are decât baca-
laureat și școala militară 8.150; un inginer
C. F. R. 13.200, iar un medic secund 2500.
Există corpuri și paracorpuri cu norme și sa-
larii speciale; există direcții speciale, în cari
o simplă dascăliță primește 19.000 lei lunar,
cât secretarul general al ministerului Instruc-
țiunii. Gradele s'au devalorizat și s'a anarhizat
toată ierarhia funcțională. Nu odată șefii sunt

mai slab plătiți decât subalternii. Scurt: de-
bandadă în plină strălucire!

Ch'ar de aceea, speranța noastră într'o
îndreptare are acum toată îndreptățirea. Răul,
diagnosticat oficial, a ajuns atât de mare, încât
operația nu mai poate întârzia. Dorim să se
facă. Repede, radical, norocos. În această nă-
dejde ne permitem să atragem atențiunea doc-
torilor asupra alor două cujite absolut indis-
pensabile la săvârșirea operațiunii. Sunt două
principii clasice, pe care nu trebuie să le scape
din vedere nici un moment, dacă vreau să
ajungă la vindecarea bolnavului.

Intâi și intâi: *dreptatea*, dreptatea sfântă,
inviolabilă, egală pentru toți și toate! Nici un
alt criteriu, nici un alt considerent, nici o altă
influență nu trebuie să aibă cuvânt aci, decât
binele public, care nu se poate realiza decât
împărțind cu dreptate nepărtințitoare muncă
și răsplăt, datorii și beneficii. Privilegiile
personale și de „corpuri“ speciale să înceteze.
Ele provoacă nemulțumiri, invidii și stăgleri,
păgubitoare. — În chip deosebit, referindu-ne
la ceace ne privește pe noi mai deaproape,
subliniem și acum imensa nedreptate și ne-
dreapta umilire în care este îmbrăncită astăzi
preoșimea. Pentru motive pe care nimeni nu
le știe și nu le poate pricepe, ea, chiar și în
mijlocul confuziei și anarhiei generale, for-
mează totuși un „corp“ cu totul aparte, pri-
vilegiat izbitor al disprețului suveran cu care
il încarcă Statul. Deși pentru țara noastră de
țărani, pentru vremea noastră de vântori su-
fletești în clocot permanent, ea este acolo, în
toate satele și cătunele uitate dacă nu de
Dumnezeu apoi în tot cazul de oameni, fac-
torul prim de civilizație, de întărire sufletească,
de pacificare, de moralizare. Mislune pe care
n'o poate implini dacă va trebui să rămână
mereu cerșetoare, zdrobită de grija pâinii de
toate zilele. Preotul care, cu măcinarea co-
tidiană a personalității sale de intelectual, o
viață întreagă înnoată în noroi și primește o-
dată în săptămână o gazetă dela oraș, acest
mucenic al înălțării satului merită într'adevăr
altă soartă, și alt tratament. „Părintele“ ne-
amului românesc altă cinste trebuie să aibă și
altă considerație. Nu numai dreptatea, ci bi-
nele neamului, consolidarea lui sufletească,
întărirea lui morală pretind dela conducătorii
țării o cinstită revizuire a situației și o cinstită
rectificare a ei.

Celalalt principiu călăuzitor, asemenea
acestuia, este *aspectul social* al întregel pro-
bleme. Dreptatea cere: *salariu egal la slujbă și
pregătire egală*. Dreptatea socială face un pas
mai departe. Ea prntinde stabilirea unui mi-
nim de existență, sub care să nu cadă nici

un slujbaş al țării. La fel: încetarea prea marilor disproporții dintre salariile începătorilor și umflarea lor prea mare prin cele 5 gradele atinse la bătrânețe. Măsurile să se găsească pentru înfrânarea cumularilor. Și, mai întâi și mai presus de toate, să se aibă în vedere familia, celula și temelul societății înșiși. Trebuie să se plătească salarii juste, cari nu sunt cele suficiente pentru a potoli foamea unei guri, ci cele potrivite pentru a susține cinstit o familie creștinească. Ceeace face Statul astăzi este o adevărată crimă națională. Pentru un copil: 100 Lei. E mai rău decât ridicol! Și și asta numai pentru trei copii. Un funcționar nu trebuie să aibă mai mulți! La asta îl împinge înșiși autoritatea de stat. Se poate o mai teribilă inconștiență? Mai putem merge pe această cale a suprimării izvorului de viață, acum când statistica noastră începe a fi un permanent strigăt de alarmă?! — Nu, nici o singură zi!

„Creștești și vă înmulțiți” este voința Domnului. De împlinirea ei depinde viața și fericirea neamului. Să-l deschidem, prin urmare, toate posibilitățile de înfăptuire. Noua armonizare a salariilor este un rar prilej nu numai de îndreptare a răului din trecut, ci și de stăpânire a viitorului. Să hotărîm deci astăzi, pentru ziua de mâine. În spiritul dreptății; pentru binele de obște!

Nouă creare de cardinali. Luni, în 15 l. c. Sfântul Părinte a ținut *consistor papal secret*. Deschizându-l, Papa Pius XI a pomenit, în scurte dar puternice cuvinte, ultimele momente mai însemnate din viața Bisericii. A mulțumit, impresionat, pentru toate manifestările de dragoste filială ce i-s'au făcut cu prilejul intrării Sale în anul 80 de viață. A subliniat activitatea deosebită providențială a *Acțiunii Catolice*, care știe, între altele, să mobilizeze conștiințe în manifestații de credință impunătoare. A pomenit

înalta semnificație a *expozițiunii mondiale a presei catolice*, această neprețuită armă a adevărului în slujba Bisericii. Tot atâtea momente aceste de înaltă consolare, în vremile deosebit de tulburi pe cari le trăim și pentru care suprema dorință a Papii este pacea, spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea oamenilor.

Obiectul propriu al consistorului a fost întregirea colegiului Purpuraților, în rândul cărora a intrat două personalități binecunoscute în largul lumii întregi, nu numai în cercurile catolice ci și în cele de altă credință. Sunt, adică, doi savanți cu faimă mondială: *Ioan Mercati*, prefectul bibliotecii vaticane și *Eugeniu Tisserant*, proprefectul aceleiași bibliotecii.

Cel dintâi, născut în 1866 din o familie care din 4 fii a dat trei preoți, este un vechiu prieten al Papii al cărui colaborator și urmaș a fost, pe rând, la biblioteca Ambrosiana din Milano, apoi la cea a Vaticanului. Autoritate necontestată în științele paleografice, el este doctor honoris causa al universității din Oxford, membru al Academiei de științe din Berlin, München, Göttingen. Activitatea lui e deosebit de prodigioasă. Serie întregă de cărți de știință; nenumărate studii și articole teologice, literare, arheologice, filologice, patristice și chiar juridice publicate în cele mai de seamă reviste ale lumii vechi și nouă; apoi priceperea de specialist consumat pe care a pus-o în organizarea, de toți admirată, a bibliotecii Vaticanului, fac dovada acestui talent și puteri de muncă ce lasă cu totul din comun. — Celalalt, E. Sa *Eug. Tisserant* (n. în 1884) stă alături, în faimă și celebritate, de I. Mercati, al cărui colaborator de lungi ani a fost în pomenitul arsenal și laborator de științe al Vaticanului. Talent scriitor, dovedit încă din primii ani de teologie, lumea care l-a cucerit deplin a fost Orientul. Neîntrecut talent pentru limbi, a ajuns cel mai bun cunoscător al limbilor orientale: ebraica, siriaca, araba,

etiopica și asiriană și, firește, alături de ele greaca. A cutrierat orientul biblic în larg și larg; pretutindeni a cercetat, a adunat și manuscrise vechi și a publicat, apoi, un întreg de cărți de prima importanță pentru științele biblice, pentru cunoașterea trecutului orientului și al patologiei limbilor. În felul acesta, noua numire de cardinal e un nou titlu de mândrie pentru Biserica. Ea continuă vechea tradiție a Sacralului Colegiu în care pietatea religioasă, virtuțile ale căror vrednicile pastorale s'au unit armonios cu ilustrările cele mai de seamă ale științelor înțelepciunii!

Pleacă un prieten

— Sărbătorirea Mons. VALERIO VALERIO care ne părăsește —

Am anunțat înalta distincție de care a învrednicit Sf. Scaun pe Ex. Sa Valerio Valerio nunțul dela București, pe care l-a trecut la postul mult mai important dela Paris în vremea relativ scurtă cât a petrecut între noi. Ex. Sa și-a câștigat nu numai legături diplomatice de mare preț, ci multe sentimente de admirație și prietenie în toate cercurile înalte. De aceea pe drumul despărțirii de noi ni s'au soferesc unanime regrete. Ele și-au găsit tălmăci și în serbările ce s'au dat în cinstea Lui cu acest prilej.

Duminecă, în 14 l. c. și-au luat rămas bun dela fostul nostru nunțiu, Biserica catolică din România, prin reprezentanții săi. Un festival drăguț s'a aranjat în acest scop în sala mare a școlii Surorilor din „Pitar-Moș”. În sala arhiplină de notabilități vechi catolice dela noi s'a desfășurat un program artistic. Ex. Sa *Al. Cisar*, mitropolitul catolicilor dela Iași, a exprimat apoi sentimentele omagiale ale Bisericii sale, iar Il. Sa pâr. vicar capitular *Dr. Victor Macavel* a tălmăcit, cu multă căldură

□ □ Foiața „Unirii” □ □

La chestiunea organizării clerului

Material documentar

Comunicat de: **Dr. N. Brînzeu**

Se împlinește anul, de când clerul Bisericii române unite a fost invitat la Cluj pentru a se hotărî constituirea unei Asociații a Preoților Uniți (APU), adunare ce a suferit anumit eșec din cauza că ea nu fusese suficient pregătită (menționez numai faptul, fără a aduce din parte-mi cea mai mică critică). Chestiunea ajungând în fața înaltului consiliu al Prea Venerabilului Episcop, ca cel mai competent for, acesta a găsit că pentru a se putea pronunța în o cauză atât de importantă, cum e organizarea extraoficială a clerului în Biserica catolică, ea trebuie bine studiată. Subsemnatul am primit foarte onorifică însărcinare de a pregăti acest studiu, lucru ce s'a comunicat și inițiatorilor mișcării, în numele cărora funcționează un comitet de organizare. Acest comitet, din ședința sa ținută la 19 Noembrie 1935 la Cluj mi-a transmis prin presă, în formă de comunicat, invitarea, ca „în timpul cel mai scurt posibil” să comunic celor competenți și președintelui aceluiași comitet rezultatul studiilor mele.

Nu puteam trimite — evident, exclusiv celor care mi-au dat încredințarea — rezultatul studiilor mele, până ce nu am avut la mână întreg materialul documentar, pe care trebuie să ne bazăm. Iar eu abia în luna Martie a. c.,

am putut intra în legătură cu *Secretariatul Uniunii Internaționale a Clerului catolic*, în aceeași vreme primind și dela clerul din Austria relații asupra celor ce se fac mai nou în aceea țară. Intervenind sărbătorile și diferite călătorii, cum și ocupații de alt ordin, nu am ajuns până acum să mă achiț de angajamentul luat. Dar pentru liniștirea tuturor acelor, cari vor putea crede, că chestiunea a fost dată uitării, țin să dau publicității o parte — pe care o cred mai importantă — din vastul material documentar, ce ne stă la dispoziție, ca indiferent de concluziile ce eu le voi pune studiilor mele și de propunerea, ce o voi face înaltului Cor Episcopesc, — toți acela, cari se interesează de cauză, să aibă anumită orientare, să aibă cunoștințele atât de necesare unei obiective discuțiuni și aprecieri a cauzei. Cer — cu anticipată mulțumiri — ospitalitatea gazetei *Unirea*, pe care îl găsesc de cel mai potrivit organ în acest caz.

1. Unde există până acum organizații ale clerului catolic?

Conform Analelor editate de Secretariatul Internațional al societăților clericale catolice pe anul 1933, acestul secretariat (federală internațională) și-au dat până acum adesiunea următoarele asociații:

Austria — „*Pax*” Oesterreichischer Priesterverein, Wien I, Habsburgerstrasse 7; „*Fraternitas*” — Voralberg, Hard.

Belgia — „*Olyftak*” Vereniging der Priesters van België Pastory, Poethy; „*L'Ollivier*” Union des prêtres belges, Cure de Peuthy (Vilvorde).

Cehoslovacia — „*Klub Duchovenstva Ces-*

koslovenského Praha, 1, 191; „*Reichsverband der deutschen Priestervereine im csl. Staate*”, Prag IV, 68; „*Jednota duchovenstva*”, Prerov Masarykovo 6; „*Jednota duchovenstva*” Brno Biskupská 5

Franta — „*D. R. A. C.*” Ligue des Doyens du Religieux Ancien Combattant, Paris VII, bis, rue Vavin; „*P. A. C.*” Ligue Nationale des Prêtres Anciens Combattants, tot acolo; „*Ligue de Défense Sacerdotale du Diocèse de Paris*” Paris XVIII, rue du Chevalier de la Barre

Germania — „*Pax*” Verein Katholischer Priester Deutschlands, Köln a. R. Steinfortgasse 15; „*Diözesanpriestervereine Bayern*” München, Sendlingerstrasse 61; „*Liga*” Katholischer Verband der katholischen Geistlichen Bayerns, Regensburg, Minoritenweg; „*Priesterverein der Diözese Breslau*”, Breslau Taschenstrasse 2; „*Societas Clericorum*” Freiburg im Brisgau, Muensterplatz 40.

Elveția — „*Providentia*” Schweizerischer Priesterverein Luzern; „*Societas di Providentia fra il Clero Ticinese*”, Orselina Locarno.

Italia — „*F. A. C. I.*” Federazione delle Associazioni del clero in Italia, Siena, Cattedrale 1.

Iugoslavia — „*Savez Uzajamnosti*”, Zagreb, Vlasca Ulica.

Polonia — „*Zwiazek Kapłanów Unii katolickiej Gnieźnieńskiej i Poznańskiej*” Poznan, Aleje Marcinkowskiego 22, III.

Am indicat numai organizațiile naționale ce au aderat la Secretariatul Internațional pe anul 1933, dar e sigur că există și asociații cari nu au aderat încă la acesta.

(Va urma).

dragostea Bisericii noastre unite cu Roma. La rândul său, Mons. Valerio Valeri a mulțumit tuturor pentru caldă simpatie pe care a găsit-o în România tot timpul petrecut aici și pentru tot concursul neprecupețit pe care i-l-a dat vrednicul conducător al bisericii. — A fost pentru toți o plăcută surpriză delicatețea pe care a ținut s'o arate Ex. Sa grăind, pe rând, în patru limbi vorbite de credincioșii catolici din țară: românește întâi, apoi franțuzește, italianește și nemțește.

Miercuri, 17 l. c. a fost despărțirea de oficialități. La ministerul de externe, d. ministru N. Titulescu a dat în onoarea fostului nuntiu apostolic un strălucit dejun, la care au luat parte, alături de membrii guvernului, președintele Senatului și Camerei, precum și întreg corpul diplomatic din capitală. S'au rostit cu această ocaziune, două discursuri pe cât de frumoase pe atât de importante. Ne simțim datorii să le publicăm în întregime. — La șampanie, ministrul nostru de externe, d. N. Titulescu, a rostit următoarele:

Cuvântul d. N. Titulescu

»Iată-ne din nou întruniți la această masă care a fost, în zilele din urmă, masa despărțirilor. De data aceasta, ne părăsește însuși decanul Corpului Diplomatic și am venit aci să i aducem expresiunea sincerelor noastre felicitări pentru importanta numire al cărei obiect a fost, precum și expresia sincerelor noastre regrete de a-l vedea părăsindu-ne deja.

Raporturile între Sf. Sf. Scaun și un Stat, oricare ar fi el, au o caracteristică comună: ele așază mai presus de chestiunile pendinte, și care sunt singurele ce se discută, oricare ar fi religia căreia aparții, problema spiritualității vieții, ca izvor de morală, de acțiune și de ideal, în raport cu opera materială de toate zilele.

Nu s'a încetat de a se repeta că marea putere a Sf. Scaun sălășluiește în faptul că el consideră problemele »sub specie aeternitatis«.

Eu voiu adăoga: acest lucru e atât de adevărat, încât nu se poate ajunge niciodată la un contact intim cu reprezentanții Sf. Scaun dacă ei nu constată că avem în noi flacăra vieții eterne, conștiința ei și forța ei obligatorie.

Sunt, Monseniore, un credincios. Aparțin Bisericii ortodoxe autocefale române și înțeleg să nu mă abat niciodată dela doctrinele și disciplinele ei.

Dar, de câte ori n'am simțit, în conversațiile mele cu Excelența Voastră, că pornind fiecare dela lumina pe care credința noastră o aprinsese în noi, ajungeam la o comunitate absolută de sentimente, datorită faptului că, mai presus de contingențe, era un lucru superior tuturor celorlalte și care ne apropia strâns: unitatea religiei lui Christ.

Regret plecarea D.-Voastră, Monseniore, deoarece prin felul D.-Voastră de a fi, prin blândețea D.-Voastră ca și prin adâncul meu respect față de D.-voastră, care n'au adus niciodată vreo atingere intransigenței noastre reciproce, m'ați făcut să simt emoția rară a comunității chiar atunci când nu eram cu totul de acord între noi.

Prin tactul, prin măsura, prin puterea D.-Voastră de înțelegere, ați știut să faceți astfel ca nici una din problemele pendinte între noi să dea loc unei neînțelegeri grave, ca nici o neînțelegere să nu ajungă la o ruptură.

România numără, printre copiii săi cei mai scumpi, două milioane și jumătate de credincioși pentru cari Sf. Scaun este autoritatea religioasă supremă. Guvernul român va ști întotdeauna să asigure respectarea vieții lor spirituale cu certitudinea că va găsi totdeauna în ei cetățeni conștiinți de datorii lor către patria lor.

Concordatul a fost rodul unor lungi negocieri, prelungite sub patru guverne succesive, ceea ce, de altminteri, mi-se pare o cheazăie a trăinicieii acestui pact, la care au colaborat toate partidele politice ale României, și prin aceasta numeroși vor fi aceia cari vor veghea la aplicarea lui.

De asemenea Guvernul român, oricare ar fi el, va ști să se bizue pe concursul sincer și leal al clerului catolic, ai cărui membri sunt pentru enoriașii lor conducători spirituali deplin conștiinți de măreția unei misiuni străine de orice scop politic.

S'ar putea, de altminteri, concepe vreodată ca relațiile dintre Sf. Scaun și România să nu fie relații de înțelegere și de colaborare? Nu avem noi același ideal, nu luptăm noi pentru aceeași cauză care este aceea a Păcii pe pământ?

Sanctitatea Sa Papa este Vicarul lui Christ, al Acelui a cărui venire în lume a fost salutată de cântecul: »Pax hominibus bonae voluntatis!«

Apelurile pentru Pace ale Suveranului Pontif au găsit totdeauna aci cel mai viu ecou.

Uaui din discursurile pe care Sanctitatea Sa l-a rostit în anul trecut răsună încă în noi în clipele acestea de turburări internaționale. Cum n'am fi fost mișcați de cuvinte care corespund cu dorințele noastre cele mai sincere:

»Da, ne doriți bucuria și pacea lui Crist. E dorința Noastră cea mai mare. E obiectul rugăcăunilor Noastre continue către bunul Dumnezeu al Păcii care, în strălucirea concepțiilor sale, nu pare a fi avut în inimă și pe buze decât Pacea«.

Cu cel mai adânc respect ridic paharul meu în sănătatea Sanctității Sale Piu al XI lea, precum și în aceea a Excelenței Voastre, urându-vă succesul cel mai desăvârșit în marea Dv. misiune«.

Incheindu-și discursul d. N. Titulescu a remis Mons.-ului V. Valeri însemnele Ordinului »Steaua României« în gradul de Mare Cruce, pe care M. S. Regele a binevoit a l-i conferi.

Răspunsul Mons. V. Valeri

Excelență, nu găsesc cuvinte să spun cât sunt de mișcat de cuvintele atât de pline de bunăvoință pe cari Excelența Voastră mi-le adresează în sjunul plecării mele la Nunclatura din Franța. Aceste cuvinte sunt, o știu, expresia perfectă nu numai a sentimentelor de bunăvoință pe care Ex. Voastră mi le-a arătat totdeauna, ci și mai ales, a acelor sentimente de profund respect și de adâncă considerație pe cari Ex. Voastră le-a avut totdeauna față de înalta Instituție pe care am avut cinstea să o reprezint aici, în ultimii trei ani.

Una din misiunile și din operile cele mai spinuoase și mai grele căreia se poate dedica un om de Stat este, fără îndoială, aceea de a lucra la menținerea păcii, binefacere supremă a comunității oamenilor. Dacă această misiune și această operă au fost dificile în toate vremurile și pretutindeni, — cum să nu fie ele și mai dificile în împrejurările în care trăim? Asemenea păzei Penelopei, acest uvraj delicat amenință să se destrame în fiecare clipă sub mâna țesătorului savant. Dar aceste dificultăți nu micșorează întru nimic bunăvoința operii, iar D. Voastră, Excelență, sunteți unul din acești savanți țesători și artiști, la care făceam adineauri aluzie și care și-au consacrat operii lor toate resursele unei inteligențe magnifice și ale unei personalități excepționale.

Pot fi, astfel, de mirare aceste sentimente de respect și de considerație față de Sf. Scaun? Sf. Scaun, instituție supranațională și spirituală, nu numai că nu se poate desinteresa de menținerea păcii între popoare, dar chiar

el lucrează la aceasta fără încetare, cu toate mijloacele cari îi stau la dispoziție.

În adevăr, mai bine decât oricine, situat mai sus și pe deasupra intereselor fiecărei națiuni cari adesea sunt forțamente divergente, Sf. Scaun vede că o nouă conflagranție ar atrage după sine, în împrejurări actuale, toate tezaurele și binefacerile unei civilizații milenare.

În acest fel, temporalul și spiritualul se întălesc și își dau, ca să zic așa, mâna în această operă de interes primordial, condițiune indispensabilă pentru ca popoarele să se poată dedica fără întârziere la constituirea unei ordine noul, de mai multă fraternitate și dreptate, pe care toți o așteaptă.

Acesta este secretul sentimentelor d.-voastră de care am amintit; acesta este secretul largilor voastre vederi, Excelență, asupra tuturor chestiunilor pe cari le numim »mixte«, adică acelea cari privesc și Statul și Biserica precum și al primirii amabile și al concursului luminat pe care l-am găsit totdeauna pe lângă Excelența voastră. Dificultățile cari se ivesc din timp în timp și cari nu pot lipsi cu desăvârșire din meșteșugul nostru, — și întrubunțez acest termen în sensul lui etimologic cel mai nobil, — nu știrbesc întru nimic adevărul pe care-l afirm.

Dați-mi voie să vă exprim din nou în treaga mea recunoștință vie și s'o întind asupra colaboratorilor voștri imediați, pe lângă cari, de asemenea, am găsit totdeauna primire cordială și sprijin.

Plecările sunt însă în totdeauna voalate de regrete. Ori-unde te duci lași ceva din tine însuși, — și nu numai amintiri ci și un colț din inimă. Or, cine n'ar lăsa o bucăică din inima sa în România? În timpul șederii mele aci, am admirat de sigur, adesea, frumusețile și bogățiile incomparabile ale țării D.-Voastră, istoria ei și datinele ei; dar ceea ce mai ales m'a iubit din primul moment, au fost bunăvoința, preveniența, ospitalitatea, — cu un cuvânt: inima marelui familii românești. Or, inimii i-se răspunde cu inima.

Dacă este totuși ceva care să mă mângâie, este că nu voiu părăsi de tot România. Am auzit adesea aci francezi, cari veneau dela Paris și îmi spuneau că au impresia de a continua să se afle la ei acasă. Și, cum legile spiritului sunt totdeauna echivalente, urmează ca, într'o anumită măsură, să fie adevărată și reciproca, și anume că ducându-te în Franța, ai impresia de a te găsi, cel puțin din cauza legăturilor de rasă și de limbă, ca și în România.

Vă voi revedea, fără îndoială, Domnule Ministru, atunci când veți veni, ca de obicei, să stați în contact permanent cu oamenii de Stat și pentru a lua parte la reuniuni în cari strălucirea inteligenței D.-Voastre este admirată și în cari sugestunile Excelenței Voastre sunt apreciate la justa lor valoare.

Ridic paharul meu în sănătatea Majestății Sale Regelui, în a Voastră, Excelență, și pentru prosperitatea din ce în ce mai mare a scumpii României«.

La sfârșit, Mons. Valeri a mulțumit pentru înalta distincțiune pe care l-a conferit-o M. S. Regele Carol II prin d. ministru Titulescu.

Incheierea serbărilor centenare ale unirii din Lugoj. Vrând să comemoreze după vrednicie actul, binecuvântat în urmările sale, al unirii unui grup de Români lugojeni acum o sută de ani, Lugojul unit de azi a aranjat o serie de serbări alese. Am încrestat și noi faptul la vremea sa. Acum ne întregim reportajul cu o seamă de noul informații.

În seria menționată s'a continuat u festivalurile artistice-culturale din 17 Maiu c.; 24 Maiu c. și ziua primă de Rusalii, când s'a făcut încheierea sărbătorească. Festivalul dintâu s'a ținut sub auspiciile corului „Lyra” și a Agrului local; al doilea s'a desfășurat în cadrele unui sinod protopopesc, conferențiar fiind pâr. Dr. Ioan Marlanescu, canonic și pâr. Valer Sas Șanovița.

La serbările de încheiere a luat parte și popor din satele mai apropiate (Sâlha, Coșteni, Pârul, Nevrincea, Ohaba, Racovița ș. a.), ascultând un mînat cuvânt arhieresc, mărturisindu-se și cumințându-se (peste 400). — Localnici și lume din vecini: s'au îndepărtat cu toții la ale sale adânc impresionată.

„Pax Romana” în congres. Paternica asociație „Pax Romana” a studenților catolici din toată lumea se va întruni în al XV-lea congres internațional în zilele de 28 Iulie—6 August c. Congresul se va ține consecutiv, în Salzburg — Klagenfurt-Viena și va fi o splendidă manifestație de credință a universitarilor catolici din toate părțile globului.

Pentru numeroasele ședințe congresiste programul prevede o mulțime de conferințe tratând cele mai variate și totodată mai arzătoare probleme ale zilei. Așa: Concepția creștină în cultură; Situația culturală actuală; Secretul profesional medical; Intervenția contra filmelor răufăcătoare; Dreptul cenzurii; Literatura contemporană în Europa Centrală; Filmul, presa și radio în serviciul unei idei; Studentul catolic și presa; Misluna culturală a studentului catolic, ș. a. Se va vorbi de preferință în limbile: germană, franceză și engleză, de somități cunoscute. Un program suplimentar fixează felul cum vor fi folosite alte 8 zile de recreație în vreunul din faimoasele ținuturi ale Austriei, ori în Alpii Tirolului.

Nu putem decât să recomandăm atât viitorilor profesori de religie cât și actualilor dughovnici al tineretului universitar să la parte la acest congres. Participarea Românilor, pe cât știm, va organiza-o federala Astru-lui: Dr. Nic Popa, București, calea Griviței 46.

Știri mărunte

Noul nostru nunțiu papal. În rubrica oficială a lui „Osservatore Romano” din 14 Iunie c. citim, cu bucurie, următoarea informație: „Sfântul Părinte a binevoit a numi nunțiu apostolic în România pe Excelența Sa Reverendissimă, Monsignorul ANDREA CASSULO, Arhiepiscop titular de Leontopolis în Augustanica, actualul delegat Apostolic în Canada și Terranova”. — Aducând această veste de bucurie cititorilor noștri, ne grăbim să strigăm de pe acum noului reprezentant al Sfântului Părinte: *Intru mulți ani!*

Sfântul Părinte ia parte la durerea noastră. Presa românească a publicat următoarea radiogramă sosită din Roma: „Cardinalul Pacelli, secretarul de stat al Vaticanului, a transmis, oficial, ministrului României pe lângă Sf. Scaun, condoleanțele Suveranului Pontifice și ale sale, pentru nenorocirea întâmplată la Cotroceni. Nota adaugă, că Sf. Părinte a înălțat personal rugăciuni pentru veșnica odihnă a victimelor și însănătoșirea celor scăpați cu viață”. — Se vedește și cu acest prilej că Vaticanul este inima lumii, care simte și bucuriile și durerile tuturor!

Serbări agriste la Oravița. De praznicul Ss. Apostoli Petru și Pavel din acest an Oravița bănățeană va fi teatrul unor impo-

zante manifestații de credință. Atunci se va ține adevărat acolo congresul diecezan al Agrului eparhiei lugojene. În vederea acelei zile și a celei ce-i premerge, când va fi și prima ședință, se lucrează deja cu zor. Doritorii de a participa sunt rugați să se anunțe la d. Dr. Ioan Boboca, (Oravița) cel mai târziu până la 25 Iunie c.

Veste bună. Ne grăbim să dăm fraților prooți o veste pe care o așteaptă de atâta vreme: *vin salariile! Au sosit, la oficiul arhidiecezan, instrucțiunile pentru întocmirea statelor de plată și lucrările se fac în tempo accelerat. E nădejde că încă în luna aceasta să se poată ridica banii. Și încă pe toate trei lunile restante, deodată. Salariile sunt cele de pe luna Martie 1936, cu deosebirea că nu se mai reține venitul intern parohial, ci se plătește dela stat întreaga suma din stat. Tot un pas înainte: se plătesc și gradatiile. — Ne bucurăm din toată inima de bucuria pe care o vor simți cititorii noștri cu acest prilej. Ne place să vedem în această rânduală, născută din grele frământări, un semn de bine pentru viitor, când va trebui să ajungem acolo unde poruncește dreptatea: la egalitate de tratament cu alți funcționari ai țării!*

Licee comerciale la Blaj. În baza legii pentru organizarea învățământului comercial secundar, promulgată cu înaltul decret Nr 660 din 31 Martie 1936, actualele școli comerciale de băieți și de fete cu 1 Septembrie se transformă automat în gimnazii respectiv licee comerciale, fiecare ciclu cu câte 4 ani. Ciclu superior se termină cu examen de bacalaureat, pe care îl dau numai elevii cari voiesc să continue studiile de învățământ superior. Aflăm că la noi, în Blaj, începând cu Septembrie vor funcționa: Liceul comercial de băieți și Liceul comercial de fete cu clasele V—VIII, precum și a gimnaziului comercial, la ambele școli. Aviz pentru părinții interesați! Informațiuni mai ample dau direcțiunile.

Locale. Miercuria viitoare, de praznicul Nașterii sf. Ioan Botezătorul, va predica în catedrală pâr. Iuliu Maior, dir. Școlii Superioare Comerciale de băieți, iar Dumineca ce-i urmează, a patra după Rusalii, va predica pâr. Liviu Chinezu, prof. de religie.

— Duminecă, după sf. liturghie din catedrală, d. maior Chiffa a conferențiat în sala de gimn. a liceului de băieți în fața unei asistențe numeroase, despre felul cum trebuie să ne apărăm împotriva gazelor într'un eventual viitor războiu. — Tot Duminecă, și în aceeași sală de gimnastică, seara, d. Alexandru Grozuta, cunoscutul tenorist, a dat un mult gustat concert cu mai multe puncte de cântări.

— Absolvenții de acum treizeci de ani ai liceului din Blaj și-au ținut aci întrunirea colegială Luni, în 15 Iunie c. Au fost cu toții 19 inși. După vizitarea așezămintelor culturale din loc, și-au prezentat omagiile mitropoliei, unde, în absența Il. Sale Dr. V. Macaveiu, au fost primiți de pâr. Dr. I. Bălan, canonic, iar o delegație de trei și-a făcut reverințele, în numele tuturor, și la venerabilul lor profesor de pe vremuri, pâr. Iosif Hossu, canonic.

— De sfârșit de an Școlile de fete (Liceu; Școala Normală și cea Comercială), precum și Școala Comercială de băieți au aranjat foarte drăguțe expoziții cu lucrări de rufărie, desemn, caligrafie și hărți.

Agru bine roditor. E cel din Feisa pâr. Iovu Popa. Nu-i mult de când a aranjat un foarte drăguț festival cultural, cu îndoitul scop de a folosi participanților și de a câștiga ceva și pentru biserică ce au de gând să-și clădească. Dumineca trecută s'a făcut același lucru în legătură cu cercul cultural învățătoresc „Cetea-de-Baltă — Cornești”, sărbătorind totodată și pe devotatul învățător local d. Frinca, Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Bla

care după 37 ani de activitate (dintre cari 24 petrecuți în Feisa, multă vreme ca învățător confesional) trece în pensie. La întrunirea populară de după masă, cât și la serbarea de seara, a conferențiat pâr. Dumitru Neda, redactorul nostru.

Aviz școlar. Examenul de admitere în cl. I la Liceul de fete gr. cat. român din Blaj se ține la începutul lunii Septembrie. Cererile se adresează direcțiunii până la 31 August. — Direcțiunea.

Telefonul „Unirii”

B. Cluj. Nu știam până acum că »bărbățelele dela »Renașterea» e și poet. Noroc cu actul de răpire dela Suceava, care i-a dat prilej să-și deschidă aripile fantaziei iuridice și să croiască la teorii sdrobitoare și originale. Mărturisim, că ne-au amuzat strașnic nevinovătele lui acrobații aeriene. Noi, trebuie s-o mărturisim cinstit, nu ne putem avânta atât de sus. De pe tula dela Suceava, dansul se repede în slava istoriei, străbate veacurile, cutrieră hăurile negre ale împărăției habsburgice; pentruca, într'un salt de avânt nestăpănit, să se arunce în zările viitorului, când vor reveni spre staulul ortodoxiei, ca oile la tără, toate bisericile vechi din Ardeal, a Brâncoveanului, ale lui Mihai Viteazul și Ștefan cel Mare. Toate, un semn doar mai așteaptă, ca cel dela Suceava: un prefect, un primar și un polițai. Un semn, și se vor ridica toate din pulberea vremii, spre a desfăta ochii vizionari ai prorocului Matei dela Cluj! — Noi, bieți muritori, nu înțelegem aceste superioare și inedite teorii de drept. Noi ținem una: că sunt legi în țara asta. Și acela care vrea să-și ia haina din spate, sau să te scoată din casa ta pașnic stăpănită de un veac și jumătate, trebuie să se adreseze legilor, justiției. Și dacă are dreptate, norocul lui; dacă nu, se va resemna să umble îmbrăcat în rasa și în camilafca proprie. Așa știm noi. Dar poate suntem prea întârziți. Nu cunoaștem teoriile dlui Matei. Poate, Vom vedea, dacă justiția le cunoaște ori nu!

P. Reghin. Aveți dreptate în partea întâi, nu aveți în a doua. Se pare că acuza ridicată e cu temei. La expoziția mondială a presei catolice din Roma, noi puteam să ne prezentăm și mai bine. Cei cari au trecut pe-acolo, au venit cam măhniți. Făceau comparații între alții și noi. Și asta îi întrista. »Pelerinul» nostru, în nr. 22 al »Unirii» arată ce atenție mare ne-a dat comitetul organizator, noi însă, »noi ne-am fi putut prezenta mai bine». În »Lumina Creștinului» dela Iași pâr. P. Pal scrie așa: »Cu părere de rău trebuie să recunoaștem că noi, românii de ambele rituri, și latini și orientali suntem destul de modest reprezentați. Și în realitate nu ne putem măsura cu acele nații catolice unde cultura și pana măiastră lucrează de sute de ani, unde și guvernele au contribuit la înjghebură acestei manifestații culturale. Recunosc durerea ce ne copleșea la vederea deosebirii dintre Pavilloanele noastre și alte vecine. Apoi au mai contribuit și alte împrejurări la modesta noastră reprezentare. Recunosc: suntem mai departe de Centrul creștinătății, de Roma. N-am avut delegați speciali trimiși acolo din timp, să lucreze la fața locului luni de zile. Chiar materialul ce s'a trimis la timp, n'a fost utilizat destul de bine. Frații uniți aveau mult și bun material: de aceea era cu atât mai justificată nemulțumirea C. S. P. Dr. I. Georgescu, delegatul Agrului: nu s'a utilizat ce era la dispoziție». — Până aci, aveți deci dreptate: puteam fi și mai bine. Greșiți însă în răspunsul pe care îl dați întrebării firești, pe care și-o pune și pâr. Pal: »A cui e vina? Credeți, că a celor ce conduc diferitele noastre publicații. Adevărul însă este altul. Noi ne-am făcut întreaga datorie. În special, în ce privește Blajul, munca pricepută a dlui Al. Lupeanu a pus la dispoziția organizatorilor material bogat și bine ales. Dar organizatorii nu eram noi, ci un comitet special, numit de Corul nostru episcopesc. Nu știm ce și cum a lucrat acest comitet. Nu cunoaștem nici greutățile cu cari, de sigur, a avut de luptat. Nu avem nici căderea să căutăm, nici dorința de a face recriminări. Constatăm și noi, cu aceeași sentimente pe care le aveți și Dv. rezultatul și sperăm că, până în cele din urmă, se va mai îndrepta câte ceva. Ce se poate!

P. Brad. »Zarandul» se tulbură și se cutremură în toate coloanele sale. Se face »biserică unită la Brad!» »Auziți bine ori nu, Brădenilor?» »Auziți-ați grozăvie care să se poată măsura cu aceasta? Se face o nouă biserică unită! Se poate așa crimă în România? »Dar domnii să nu uite vremile smeritului călugăr Sofronie și mai ales lecția mai proaspătă dată de credincioșii din Poiana și Cib!« — În fața acestei burzului ciudate și întrebăți: »cum se explică această pornire de dușmănie fără rost și fără temei?« N-avem alt răspuns decât cel al evangheliei: »pentruca m-au urit inderșert!« Tot aceeași evanghelie însă spune: »îndrăzniți, eu am biruit lumea». Mai ales că aci, credem, e vorba de o simplă neînțelegeră trecătoare. Așa cum trecătoare a fost întunecimea de soare de eri, care încă băgase mare spaimă și tulburare în natura întreagă, în toate neamurile vietăților. Repede însă au văzut toate, că nu era motiv de neliniște. Să se neliniștească frații de lățirea sectelor și a bolșevismului. Să-și cheltuiască indignarea și revolta împotriva atâtor neajunsuri cari își așteaptă îndreptarea grabnică în sânul ortodoxiei înșasi. Și să lupte cinstit contra revizionismului. Atunci își vor da seama că o biserică unită este o nouă cetățuie a sufletului românesc și a înorii morale. Asta nu e poselitism, ci împlinirea unei datorii. Rău fac acei cari pornesc agitații pentru astfel de cauze binecuvântate și de Dumnezeu și de neam! — Părintelul Perian spune-i un singur lucru: să mai citească puțin istorie bisericească. Atunci nu va mai scrie ghidușii de felul acesta: »poporul românesc s'a născut deodată român și creștin de lege ortodoxă!« — Răd și curcile!